

**Æ mand
Skul baare skydes
af
Svend Bendtsen**

**TRAGIKOMISK EPISODE FRA 1864, DA HANS BENDTSEN, KLOKMOSE I ØSTERSOGN, IKKE VILLE VARTE TYSKERNE OP.
– EN BERETNING PRÆGET AF VESTJYSK LUNE OG FORTÆLLEEVNE.**

For godt 100 År siden levede der i Faster sogn en kvik og opvakt ung mand. Om vinteren virkede han som skolelærer, samt også som spillemand ved legestuer og lignende, og om sommeren som engmester. Senere, da han var blevet gift, overtog han en gård i Klokbose i Østersogn, som han drev i mange år. Det var min farbroder, Hans Bendtsen, født 6. november 1819, død 2. juli 1903.

I det bevægede år 1864, da han altså var 45 år, kom en sen forårsdag sognefoged Jens Lauridsen op til Hans Bendtsen med den besked, at der var kommet bud fra Hanning Hedegaard, der dengang var kro, at en vogn fra Faster i lynende fart skulle stille ved Hanning Hedegaard, for at transportere tyskere med bagage til Holstebro, og sognefogeden bad nu Hans Bendtsen påtage sig dette ikke særligt behagelige erhverv. Hans Bendtsen var kommet i seng og var just ikke glad for at komme op og (faa) denne "ære", men hans kone, Mette sagde, at han helst måtte (gøre det). I en fart fik Hans (tøjet på og sat) et køretøj i stand og (tog af sted) på den 7-8 km lange (vej til) Hanning Hedegaard.

Ryddede selv vognen

Ankommet hertil blev der læsset nogle kapper og anden bagage paa vognen, et par flasker spiritus kom også med,. men trods det sene tidspunkt syntes tyskerne ikke at have travlt for at komme af sted, de drak videre paa kroen. Den stadige venten blev omsider Hans Bendtsen for meget. Irriteret læsede han eller smed - alt af, og et par flasker gik i stykker. Han kørte saa ad Klokbose til, hvor han sent paa natten gik i seng igen. - Kort blev dog

søvnen, han fik.

Da det endelig behagede tyskerne at bryde op og køre mod Holstebro, blev de nærmest rasende, da de opdagede, at køretøjet var væk, de råbte op og ville have fat paa den ulydige os forvorpne synder, der havde smidt deres kapper og den fine spiritus af vognen. Og flaskerne var i stykker! Den herre skulle omgående skydes!

De tvang kromanden, Chr. Sørensen, til at køre dem op til dette afskyelige menneskes bopæl, saa ville de selv ordne resten.

En usædvanlig tur

De kom godt nok derop og vækkede de sovende paa en noget utiltalende måde. Og nu vil vi forsøge at lade Hans Bendtsen selv fortælle videre med hans egne ord sådan, som han saa ofte har berettet tildragelsen for os børn, hvad der (også) morede os meget, selv om vi (vidste historien) jo var alvorlig nok.

"A maat jo op i æ baaer skjowt aa lokk op for di herrer. Aah, hwor di skjældt uer! Jen a' dem kund snak let dansk, men han bandet o tysk, aa di hogg djer bajonetter op i æ lowt lig te æ hiel hus restet, aa Mætt war lig ve aa pjew, aa hun saae, di skuld vær rolle, men de bløw'et ett bejjer aw. Han, der kund let dansk, saae, te hun skuld hold hinne kjæft! Æ mand skuld jo baare skydes! De war da't nowwet aa gjæl op øwwer, men hans væmmelige hue er snaar for grem en begrawelsesplads for wor kjøn blykuller - mint ham æ tysker. Naa, der war jen, der ga mæ en ordnlig rap i æ baaer r.. me hans sabelskie. A ku nok mærk, de ett war hans ejen bagdiel, han slu i. Men endelig kom vi sa astej te Hanning Hiegor - de vel sej, A maatt et kyer mej, A maatt rænd ve æ si aa æ uen lissom en annen hund.

Da vi kom til Hanning Hiegor, skuld æ tyskere jo sel'følgelig ha en gjerstand eller tow i glee øwwer æ fangst, de haad gjoer. Endelig kom vi astej te Holstebrow, nowwer war kyerend aa nowwen war riend, men A maatt rænd, aa nær A ett kund følle mej, kom der jen a' di riend slambere hen aa ga me en spark i æ nakk eller i æ røk, aa saa saae han: Hopla!

Saa fond A oe aa ta æ træske i æ haaend, de lettet ledt, men saa bløw der komandiret: halt! Aa en galle pjalt te tysker kom hen te mæ aa skjældt uer o nowwenluend dansk; men han bandet o tysk. Han saae blandt andet: Tror du maaske, at vi vil overlade din elendige bælg til din so til kone med ligesaa huller paa sokkerne som der nu i morgen bliver i din usle krop? Nej tak! stik du nu fusserne i dine træske. Du løber jo godt, og naar du bare løber til Holstebro, saa er du færdig - kaput, forstaar du.

Maatte ikke sidde

Naa, der war jo ett andt aa gyer end o me æ træske æjnj aa saa astej i traw. A tænt som saa, te nær vi kom te Ravesbjerg, hur der war krowwer aa hur mi bror Svend war krowmand, saa ska vi wal ind dær, aa saa ka A wal fo en lelle hwiel, aa ka' bjerre mæ en meldmad ve mi broer. - Men saaren gik de no ett, vi kjor forbi, saa A maatt jo rænd mej. Da vi saa endelig kom te Agerfeldt Krowwer, holdt æ optog stell, aa æ tyskere skuld 'ind, men A maat jo pæen blyw urrenfor. Men saa kom Svend Agerfeldt uer te mæ me -en pa

meldmarrer, aa de war A glaae ve. A var sulten.

A saat me nier o en sætt' krøw aa oer aa en meldmar, men saa kom der en tysker - saa møj en støk galle pjalt - aa ga mæ jen ve a hue, ret saadn te æ meldmar fløw laant hen i æ skidt, aa han saa sadn nowwet som i illywwaller skuld skyres i maaen, kund A wal nok staa op sa læng.

Naa, endelig kom vi da te Holstebrow, aa der bløw A smidt ind i en wandhus aa æ daer bløw sømmet te. Men dæer kund en jo da sej nier. - Naa, men æ daw atter bløw A gin fri. Med Hans Bendtsens frigivelse foregik det nu paa den måde, at P. Schmidt, Ny Mølle i Lem, red til Ravnsbjerg i Brejning og fik Svend Ravnsbjerg - Hans' broder - med til Holstebro. De havde en ledig hest samt en god pengepung med. Men hvad den tur kostede dem, fik ingen at vide.

Svend R. Bendtsen

Højmark

